

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
державної установи
«Менська виправна колонія (№ 91)»
24.04.2024**

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 24.04.2024 групою НПМ здійснено відвідування державної установи «Менська виправна колонія (№ 91)» (далі – ВК, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Нікулін Віталій Андрійович, представник Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи;

Хведчук Віталій Васильович, заступник директора Департаменту – начальник відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Тищенко Руслан Станіславович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Куцопатрій Дмитро Сергійович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Миронова Олена Анатоліївна, представник громадської організації;

Науменко Дмитро Петрович, представник громадської організації;

Шумний Артемій Олександрович, представник громадської організації.

Установа є виправним закладом середнього рівня безпеки для тримання чоловіків (які раніше працювали в суді, органах юстиції та правоохоронних органах), засуджених вперше до позбавлення волі та які раніше відбували покарання у вигляді позбавлення волі, знаходиться за адресою: 15652, Чернігівська область, смт Макошине, провулок Дружби, 5.

Начальник установи Голуб Тарас Григорович.

Штатна чисельність персоналу складає 214,5 посад. Фактична чисельність – 189,5 посад, з них 49 (або 23 %) жінки. Загальний некомплект персоналу становить – 25 осіб (або 12 %).

Планове наповнення ВК складає 375 осіб. У день відвідування в установі утримувалося 329 осіб, з них:

сектор мінімального рівня безпеки з загальними умовами тримання – 11 осіб;

дільниця середнього рівня безпеки для чоловіків, вперше засуджених до позбавлення волі – 238 осіб;

дільниця середнього рівня безпеки для засуджених, які раніше відбували покарання у вигляді позбавлення волі – 50 осіб;

сектор максимального рівня безпеки для відбування покарання у приміщеннях камерного типу – 2 особи;

сектор максимального рівня безпеки для відбування покарання у звичайних жилих приміщеннях – 4 особи;

сектор слідчого ізолятора – на час відвідування ніхто не утримувався.

дільниця соціальної реабілітації – 24 особи.

На профілактичному обліку в установі перебувало:

7 засуджених – схильні до вчинення злісного порушення встановленого порядку відбування покарання;

3 засуджених – схильні до суїциду та нанесення собі членушкодження;

1 засуджений – схильний до нападу на адміністрацію установи;

1 засуджений – схильний до втечі.

Групою НППМ проведено опитування 116 засуджених, які перебували у ВК, повідомлень про випадки катування або жорстокого поводження з ними з боку працівників установи до представників групи НППМ не надходило.

Також групою НППМ проведено прийом засуджених з особистих питань, під час якого надано роз'яснення вимог чинного законодавства та проведено консультування щодо вирішення питань, пов'язаних з процесом відбування покарання.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування установи групою НППМ здійснено 06.04.2021.

За результатами попереднього відвідування установи встановлено:

випадки дискримінації, сегрегації та стигматизації окремих засуджених в установі;

порушення права засуджених на гідні умови тримання;

порушення права засуджених на життя;

порушення права засуджених на працю та захист від експлуатації;

низка інших порушень прав людини.

Вищезазначені рекомендації, надані за результатом попереднього відвідування установи, у цілому продовжують мати місце.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування та інші форми жорстокого поводження (стаття 5 Загальної декларації прав людини, стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Частиною 1 статті 115 Кримінально-виконавчого кодексу України (далі – КВК України) передбачено, що норма жилої площі на одного засудженого не може бути меншою 4 м².

Однак, під час відвідування встановлено, що в окремих камерних приміщеннях установи зазначені вище вимоги не дотримуються.

Так, на момент відвідування у приміщенні камерного типу № 2, яке розраховане на 4-х осіб, загальна площа складала 14,6 м², тобто фактична площа на одного засудженого становить 3,6 м² (фото 1).

Довідково: замірювання площі у камерних приміщеннях здійснювалося з використанням сертифікованого далекоміру «Bosch PLR 25».

У пункті 13 доповіді Європейського комітету із запобігання катуванням та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – КЗК) зазначено, що проблема із переповненням житлових приміщень призводить до негігієнічних умов, постійної відсутності приватності, перенавантаження медичних служб та інфраструктури установи.

Окрім цього, така ситуація виступає приводом до подання чергових заяв проти України до Європейського суду з прав людини.

Так, у справах «Яковенко проти України» (Yakovenko v. Ukraine) та «Кулік проти України» (Kulik v. Ukraine) зазначено про неналежні умови утримування в місцях несвободи, а саме недостачу площі у житлових приміщеннях.

За цих підстав Європейський суд з прав людини постановив, що у зв'язку з неналежними матеріально-побутовими умовами порушено статтю 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та призначено виплати заявникам значних сум коштів в якості моральної компенсації.

Порушення права на рівність у своїй гідності та правах (стаття 34 Конституції України, стаття 14 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 7 Кримінально-виконавчого кодексу України, Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 28.08.2018 № 2823/5 (далі – ПВР УВП).

2. В ході відвідування установи встановлено випадки дискримінації засуджених з боку адміністрації колонії, за яких для певних засуджених створюються належні умови для перебування в установі, а інші продовжують перебувати у непристосованих для проживання приміщеннях.

Так, засуджені сектору максимального рівня безпеки, які відбувають покарання у звичайних жилих приміщеннях, тримаються у непристосованих для проживання умовах, у житловому приміщенні підвищена вологість у результаті чого стіни вкриті грибком та пліснявою, припливно-витяжна вентиляція відсутня, конструкція вікон не дозволяє їх відкривати для здійснення провітрювання, природне освітлення не дозволяє читати літературу у світлий час доби, приміщення вбиральні розташоване поруч з спальними місцями, кімната для проведення культурно-просвітницьких заходів та приміщення для зберігання особистих речей відсутні, кімната для вживання їжі перебуває в антисанітарному стані, у ній наявні таргани (фото 2 та 3).

3. Окрім цього у кімнаті для проживання засуджених сектору максимального рівня безпеки, які відбувають покарання у звичайних жилих приміщеннях, групою НПМ встановлено наявність камери відеоспостереження.

Практика Європейського суду з прав людини, у справі «Case of Gorlov and others v. Russia» вказує, що відносно заявників, які утримувались в камерних приміщеннях, де були наявні системи відеоспостереження через які тюремний персонал постійно спостерігав за ними, визнається порушенням статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у своїх доповідях постійно наголошує що застосування цілодобового відеоспостереження у житлових або камерних приміщеннях суттєво порушує право на приватне життя і робить увесь режим ще більш тяжким.

Таким чином існуюча в установі практика щодо використання камер відеоспостереження у житлових та камерних приміщеннях стане приводом до подання численних заяв засуджених та ув'язнених до Європейського суду з прав людини.

4. У той же час, в установі троє засуджених відділення СПС № 7 проживають у належних умовах, у приміщеннях, які ізольовані від загалу засуджених.

Серед засуджених, які відбувають покарання у зазначеному відділенні, дві особи раніше обіймали керівні посади у органах державної влади, у тому числі экс-керівник Західного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань Міністерства юстиції України.

Під час відвідування зазначеного відділення групою НПМ встановлено, що в ньому наявні 5 приміщень, з яких 3 житлові кімнати, приміщення для приймання їжі та санвузол.

Окрім цього, до зазначеного відділення СПС обладнано окремий вхід та ізольований прогулянковий майданчик.

Для покращення комунально-побутових умов адміністрацією установи у 2024 році у цих приміщеннях проведено ремонтні роботи на суму майже 20 тис. грн. (фото 4 та 5).

Засуджені, які тримаються у зазначеному відділенні СПС, практично не покидають зазначені приміщення, в тому числі не виходять навіть у їдальню установи для вживання їжі.

Зазначене слід розцінювати як порушення статті 14 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, якою визначено, що користування правами та свободами, має бути забезпечене без дискримінації за будь-якою ознакою - статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національних меншин, майнового стану, народження, або за іншою ознакою.

Порушення права на інформацію (стаття 34 Конституції України, статті 3 та 5 Закону України «Про інформацію»)

5. Відповідно до вимог пункту 6 розділу II ПВР УВП у відділеннях СПС, ДІЗО, а також інших приміщеннях, де перебувають засуджені, має розміщуватись наочна інформація із зазначенням номерів телефонів «гарячих ліній», поштових та електронних адрес Міністерства юстиції України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Європейського суду з прав людини, Державного бюро розслідувань, Офісу Генерального прокурора, обласної і окружної прокуратур, Департаменту, міжрегіонального управління, а також регіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги.

У порушення зазначених вимог ПВР УВП у відділеннях СПС (№ 2), (№ 3) та дільниці ДІЗО зазначена інформація під час відвідування відсутня у повному обсязі.

6. У відповідності до вимог пункту 3 розділу XX ПВР УВП жилі приміщення, клуби, бібліотеки, кімнати для виховної роботи у відділеннях соціально-психологічної служби, ДІЗО, ПКТ (ОК), карцери, камери для засуджених до довічного позбавлення волі та арешту, палати лікарняних закладів радіофікуються.

Однак, під час відвідування установи встановлено, що не усі із перелічених об'єктів радіофіковані.

Зазначене також суперечить вимогам правила 24.10 ЄПП, згідно з яким ув'язнені мусять мати можливість регулярно одержувати інформацію про суспільні події по радіо або телебаченню.

Порушення права на підтримання контактів із зовнішнім світом (стаття 8 Кримінально-виконавчого кодексу України, Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями).

7. У порушення вимог пункту 1 розділу XIII ПВР УВП перед прогулянковими двориками у дільниці ДІЗО (ПКТ) установи мають вивішуватися поштові скриньки для відправлення листів засуджених.

Однак, під час відвідування зазначеної дільниці встановлено відсутність таких скриньок.

Зазначене також суперечить вимогам правила 24.1 ЄПП, згідно з яким ув'язненим необхідно дозволяти максимально часто спілкуватися поштою, по телефону або в інші способи спілкування зі своїми родинами, іншими особами та представниками зовнішніх організацій.

Порушення права на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 48 Конституції України).

8. Представниками групи НПМ зафіксовано незадовільний стан дахів будівлі, де розташовані дисциплінарні камери, дільниця слідчого ізолятора тощо (фото 6 та 7), будівлі гуртожитку дільниці соціальної реабілітації установи та будівлі гуртожитку (№ 2).

Крім того, з причини неналежного стану даху будівлі, де розташована їдальня, окремі приміщення цієї будівлі зазнали пошкодження. Як наслідок, у приміщеннях зазначених будівель спостерігається підвищена вологість, руйнування кроквяної системи дахів та стін, ураження їх грибокком тощо.

Так, окремі камерні приміщення ДІЗО (фото 8), обідня зала їдальні (фото 9 та 10), а також п'ять житлових приміщень гуртожитку дільниці соціальної реабілітації (фото 11 та 12) тривалий час перебувають у незадовільному санітарно-гігієнічному стані та потребують проведення капітального ремонту. У ході спілкування з керівництвом установи встановлено, що робота у цьому напрямку не проводилася протягом декількох останніх років.

КЗК у своїй доповіді Уряду України за наслідками візиту до України проведеного у період з 16 по 27 жовтня 2023 року [СРТ/Inf (2024) 20] наголошує на тому, що більшість пенітенціарних установ розташовані в старих будівлях, які не зазнавали капітального ремонту роками, якщо не десятиліттями.

Як наслідок, основна частина приміщень для розміщення ув'язнених у цих установах перебуває у незадовільному стані. Тому, необхідно регулярно та своєчасно вживати дієвих заходів для того, щоб основні права затриманих осіб дотримувалися та були гарантовані; це, безумовно, включає право ув'язнених на утримання в гідних умовах.

9. Обладнання дільниці слідчого ізолятора установи не відповідає стандартам поводження з в'язнями та умовам їх тримання за функціональним призначенням, суперечить вимогам Норм забезпечення меблями, інвентарем і предметами господарчого призначення виправної колонії середнього рівня безпеки, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 27.07.2012 № 1118/5 (далі – Норми забезпечення).

Під час вивчення стану обладнання сектору слідчого ізолятора установи встановлено недотримання вимог Норм забезпечення, що порушують права осіб, узятих під варту, на гідні умови тримання.

Для ув'язнених осіб у секторі не обладнано приміщення кабінету лікаря для амбулаторного прийому хворих, кімнати для зберігання особистих речей ув'язнених, комори для тимчасового зберігання брудних постільних речей, речового майна і спецодягу, перукарні, душової тощо.

Окрім цього штатною структурою установи, затвердженою наказом Міністерства юстиції України від 15.06.2022 № 2476/5, сектор для тримання осіб, узятих під варту, не забезпечений жодною штатною одиницею персоналу.

10. Крім того, під час відвідування житлових приміщень дільниці соціальної реабілітації, камерних приміщень установи та приміщень сектору максимального рівня безпеки для відбування покарання у звичайних жилих приміщеннях встановлено, що адміністрацією установи належні умови проживання для засуджених не забезпечуються.

Так, належний температурний режим в цих приміщеннях не дотримується, зокрема, в житловому приміщенні дільниці соціальної реабілітації (№ 6) він

складав плюс 15,6 °С, у камері ДІЗО (№ 2) – плюс 15,8 °С (фото 13), а в камері ПКТ (№ 2) – плюс 15,2 °С (фото 14), що є нижче встановлених норм.

Зазначене суперечить вимогам пункту 1 розділу XXII ПВР УВП згідно з яким у холодну пору року температура в жилих приміщеннях установ виконання покарань підтримується на рівні не нижче плюс 18 °С.

11. Рівень вологості у окремих приміщеннях установи перевищує оптимальну норму вологості. Так, під час відвідування у житловому приміщенні відділення СПС (№ 3) та у житловому приміщенні (№ 6) дільниці соціальної реабілітації установи рівень вологості складав 69 % та 68 % відповідно (фото 15 та 16) (при оптимальному показнику 40 % - 60 %).

У порушення вимог пункту 1 статті 27 Закону України «Про систему громадського здоров'я» вищевикладене не забезпечує санітарно-епідемічного благополуччя засуджених та може призвести до поширення інфекційних захворювань, а також може сприяти виникненню у засуджених захворювань, які призводитимуть до загрози їх здоров'ю та життю.

12. У порушення вимог правила 22.5 ЄПП та Норм забезпечення камери ДІЗО (№ 1) та (№ 2), чотири камери ПКТ, коридор та житлове приміщення відділення СПС (№ 2), житлове приміщення відділення СПС (№ 3), а також одна камера для тримання осіб, узятих під варту, дільниці слідчого ізолятора установи не забезпечені баками для питної води ємністю 15 л з водорозбірним краном, кришкою, кухлем і тазом, у зв'язку із чим, засуджені та особи, узяті під варту, змушені вживати воду з централізованого водогону установи.

13. У відповідності до вимог пункту 4 розділу IV Порядку використання технічних засобів нагляду і контролю у виправних та виховних колоніях Державної кримінально-виконавчої служби України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 26.06.2018 № 2025/5 (далі – Порядок), сигналізаційна система виклику застосовується для надання можливості особам, узятим під варту, та засудженим здійснити виклик персоналу і складається із кнопок, які встановлюються у камерних приміщеннях та індикаційної панелі, що відображає інформацію про стан кнопок.

У порушення вимог вищезазначеної норми Порядку, а також вимог правила 18.2 ЄПП камери ДІЗО (ПКТ) системою сигналізації, яка дозволяє ув'язненим негайно встановлювати контакт із персоналом установи, у повному обсязі не забезпечені. Під час відвідування встановлено, що не всі камерні приміщення обладнано відповідними кнопками виклику персоналу, а у камерах, де вони встановлені, вони потребують ремонту (фото 17).

Відсутність сигналізаційної системи виклику створює сприятливі умови для зловживань з боку персоналу установи та порушень прав осіб, узятих під варту, та засуджених.

14. Два прогулянкових дворики ДІЗО не обладнані достатнім укриттям від атмосферних опадів, що не відповідає рекомендаціям, визначених пунктом 48 Другої загальної доповіді Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи

покаранню [СРТ/Inf (92) 3]. Крім того, вони перебувають у занедбаному стані та потребують проведення косметичних ремонтних робіт (фото 18 та 19).

15. У порушення вимог пункту 7 глави 3 розділу II Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого наказом Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572, та статті 21 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» до роботи на об'єктах харчування в установі залучаються особи, які своєчасно не пройшли необхідного медичного обстеження, що може призвести до розповсюдження інфекційних та інших захворювань на території установи.

Так, під час відвідування приміщень їдальні установи виявлено чотирьох засуджених, у санітарні книжки яких сплили терміни чергових медичних оглядів.

16. Також встановлено надмірну заграбованість вікон у деяких камерних приміщеннях ДІЗО установи та сектору максимального рівня безпеки для відбування покарання у звичайних жилих приміщеннях.

Так, у камерах ДІЗО (№ 1) та (№ 2) через надмірну заграбованість недостатньо природного освітлення. На час відвідування показник загального освітлення складав 34,4 люкс (фото 20) та 70,3 люкс (фото 21) відповідно, при тому, що згідно додатку Ж «Нормативні показники освітлення приміщень житлових будівель», ДБН В.2.5-28:2018 «Природне і штучне освітлення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 03.10.2018 № 264, освітленість робочих поверхонь спальних, житлових кімнат має складати 150 люкс.

Довідково: замірювання загального освітлення у камерах ДІЗО здійснювалося з використанням сертифікованого люксметра «Benetech Digital Lux Meter GM 1010».

Порушення права на працю засуджених та захист від експлуатації (стаття 43 Конституції України, стаття 4 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Конвенція МОП про примусову чи обов'язкову працю № 29).

17. Під час відвідування установи групою НППМ у виробничих майстернях виявлено засуджених, залучених до робіт без належного документального оформлення.

18. У приміщенні, де виготовляється сувенірна продукція, відсутня примусова вентиляція, у результаті чого в цьому приміщенні відчутно різкий запах лакофарбувальних випаровувань, що може свідчити про працю засуджених у шкідливих та небезпечних умовах.

19. Вивченням договорів цивільно-правового характеру, на підставі яких засудженні залучаються до роботи, на підприємстві установи, встановлено, що вони не погоджені адміністрацією колонії. Відповідно до п. 3.1. Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі, затвердженої наказом Міністерства юстиції України № 396/5 від 07.03.2013

(далі - Інструкція про умови праці), такі договори погоджуються адміністрацією колонії та повинні містити порядок їх виконання.

Крім цього, з огляду на п. 4.5 Інструкції про умови праці, облік договорів, які укладаються установою, не здійснюється, строк деяких з них сплинув ще у березні 2024 року.

20. Згідно вимог статті 18 Закону України «Про охорону праці», установою не забезпечено проведення з працівниками інструктажів з питань промислової безпеки та охорони праці.

21. Під час відвідування виробничих майстерень виявлено делегування функцій працівників установи засудженим, а саме передача ключів від майстерень установи, що може створити небезпеку для працівників та порушити порядок в установі. Делегування функцій засудженим може підвищити ризик для персоналу.

22. Відповідно до вимог пункту 5 статті 118 КВК України засуджені можуть залучатися без оплати праці лише до робіт з благоустрою колоній і прилеглих до них територій, а також поліпшення житлово-побутових умов засуджених або до допоміжних робіт із забезпечення колоній продовольством. До цих робіт засуджені залучаються в порядку черговості, в неробочий час і не більш як на дві години на день.

В ході опитування засуджених, яке здійснювалося за відсутності третіх осіб та за умов, що виключає можливість прослуховування чи підслуховування, встановлено, що до таких робіт в їдальні установи щодня, з понеділка по п'ятницю (окремі засуджені іноді, навіть, у суботу) залучається вісім засуджених.

Порушення права засуджених на життя (стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

23. В установі порушуються вимоги Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417 (далі – Правила пожежної безпеки в Україні).

У відповідності до вимог пункту 2 розділу III Правил пожежної безпеки в Україні в установі дерев'яні елементи горючих покриттів (крокви, лати) будівель повинні оброблятися засобами вогнезахисту, які забезпечують відповідну вогнезахисну ефективність. Не менше одного разу на рік комісією установи має здійснюватися перевірка стану вогнезахисного покриття (просочення), за результатами якої складається акт перевірки технічного стану вогнезахисного покриття (просочення).

В ході спілкування з працівниками установи встановлено, що у порушення вимог Правил пожежної безпеки в Україні робота у цьому напрямку не проводилася протягом щонайменше останніх 10-ти років. Крім того, відповідальна за утримання вогнезахисного покриття особа наказом керівника установи не призначена.

24. У відповідності до вимог підпункту 1.20. пункту 1 розділу IV Правил пожежної безпеки в Україні в установі замір опору ізоляції і перевірка спрацювання приладів захисту електричних мереж та електроустановок від короткого замикання мають проводитись 1 раз на 2 роки.

В ході спілкування з працівниками установи встановлено, що у порушення вимог Правил пожежної безпеки в Україні робота у цьому напрямку не проводилася протягом останніх кількох років (останній раз – більше, ніж два роки тому).

25. У супереччю вимогам пункту 1.2. розділу V Правил пожежної безпеки в Україні адміністративні будівлі, гуртожитки для засуджених, інші будівлі та споруди установи не обладнані у повному обсязі системою автоматичної пожежної сигналізації. В ході спілкування з працівниками встановлено, що в установі системою протипожежного захисту обладнано лише кімнати для тривалих побачень.

26. У порушення вимог підпункту 3.11. пункту 3 розділу V Правил пожежної безпеки в Україні пожежні щити в установі належним чином не укомплектовані (відсутні в достатній кількості: вогнегасники, гаки, ломи та сокири тощо).

27. У відповідності до вимог підпункту 2.12. пункту 2 розділу III Правил пожежної безпеки в Україні двері електрощитових повинні утримуватися зачиненими. Однак, під час відвідування у приміщеннях їдальні, відділення СПС (№ 3) та дільниці соціальної реабілітації установи двері електрощитових були відкриті.

Виявлені в ході відвідування установи порушення вимог Правил пожежної безпеки в Україні можуть призвести до надзвичайних подій (зокрема, пожежа, задимлення тощо), що є порушенням права засуджених (ув'язнених) та персоналу установи на життя.

Інші порушення.

28. Частиною 2 статті 92 КВК України визначено, що вперше засуджені до позбавлення волі тримаються окремо від тих, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі.

Однак вищевказані вимоги КВК України персоналом ВК не дотримуються з огляду на відсутність умов для роздільного тримання різних категорій засуджених.

Так, для відбування покарання в установу прибувають особи вперше засуджені до позбавлення волі, а також ті, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі, однак дільниця карантину, діагностики та розподілу не передбачає можливості їх роздільного тримання.

Таким чином особи, які вперше засуджені до позбавлення волі, тримаються разом із особами, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі, що може негативно впливати на безпеку засуджених і персоналу.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Державній установі «Менська виправна колонія (№ 91)»:

1. Проаналізувати виявлені порушення у діяльності установи та розробити відповідний план заходів щодо їх усунення та недопущення у подальшому.
2. Привести у відповідність до вимог Норм забезпечення умови проживання засуджених, які відбувають покарання у секторі максимального рівня безпеки для відбування покарання у звичайних жилих приміщеннях. Вжити заходів щодо припинення та недопущення у подальшому практики дискримінації засуджених в установі.
3. Вжити заходів щодо забезпечення дотримання в установі встановленої норми площі з розрахунку на одного засудженого, згідно вимог чинного законодавства.
4. Розмістити у відділеннях СПС (№ 2), (№ 3) та дільниці ДІЗО наочну інформацію із зазначенням номерів телефонів «гарячих ліній», поштових та електронних адрес Міністерства юстиції України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Європейського суду з прав людини, Державного бюро розслідувань, Офісу Генерального прокурора, обласної і окружної прокуратур, Департаменту, міжрегіонального управління, а також регіонального центру з надання безоплатної правової допомоги.
5. Вжити заходів щодо усунення виявлених порушень у частині забезпечення засудженим та ув'язненим можливості регулярно одержувати інформацію про суспільні події по радіо.
6. Вжити заходів щодо відновлення права засуджених, які тримаються у камерах, на листування.
7. Опрацювати питання щодо вишукування коштів для невідкладного проведення ремонту дахів будівель установи з метою запобігання доведення її до руйнування та інших приміщень установи з метою приведення умов утримання засуджених та ув'язнених до вимог національного законодавства та міжнародних стандартів.
8. Обладнати приміщення дільниці слідчого ізолятора установи у відповідності до вимог Норми забезпечення та міжнародних стандартів або розглянути питання щодо її ліквідації.
9. Вжити заходів щодо припинення та недопущення у подальшому порушень температурного режиму в житлових та камерних приміщеннях установи.
10. Вжити заходів щодо припинення та недопущення у подальшому порушень режиму вологості в житлових та камерних приміщеннях установи.
11. Забезпечити постійний доступ засуджених та осіб, узятих під варту, до чистої питної води у відповідності до вимог національного законодавства та міжнародних стандартів.
12. Порядок обладнання та використання сигналізаційної системи виклику в установі привести у відповідність до вимог відповідного Порядку.

13. У 2-х прогулянкових двориках обладнати укриття від атмосферних опадів та забезпечити проведення в них ремонту.

14. Вжити заходів щодо усунення виявлених порушень у частині дотримання правил гігієни і санітарії під час залучення до роботи засуджених на об'єктах харчування установи.

15. Забезпечити належний рівень природного і штучного освітлення у камерних приміщеннях ДІЗО.

16. Неухильно дотримуватися вимог трудового законодавства України щодо захисту трудових прав працівників із числа засуджених.

17. Вжити невідкладних заходів щодо усунення виявлених в установі порушень вимог Правил пожежної безпеки в Україні.

18. Під час щоденних інструктажів чергової зміни увагу працівників установи звертати на гуманне ставлення до засуджених та осіб, узятих під варту.

19. Забезпечити дотримання принципу роздільного тримання осіб вперше засуджених до позбавлення волі, а також тих, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі у дільниці карантину, діагностики та розподілу.

Додаток: фотознімки на 8-ми арк.

Керівник групи НПМ

**Заступник директора Департаменту –
начальник відділу інспектування об'єктів
контролю в правоохоронних, судових
органах та військових формувань**

Віталій ХВЕДЧУК

**Фотознімки до звіту
Фото 1**

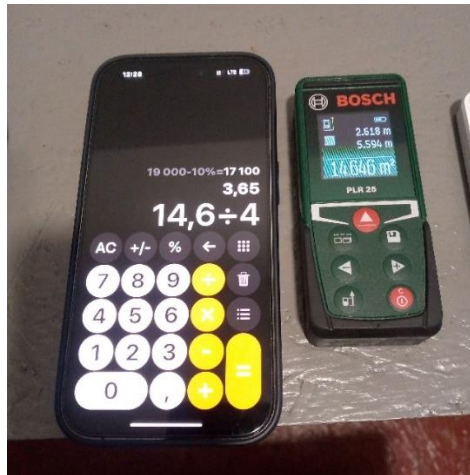

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

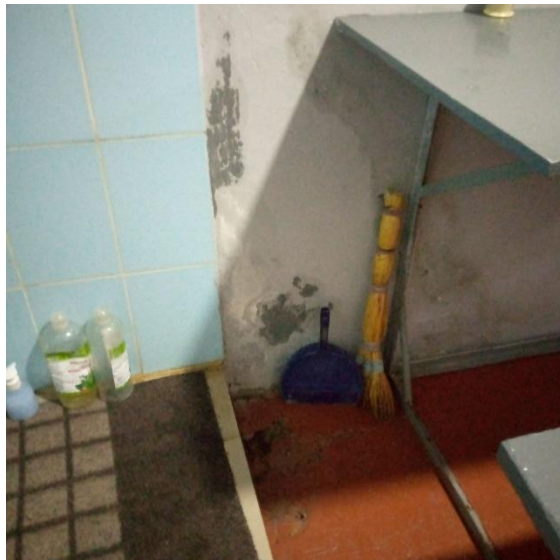
Фото 6

Φοτο 7

Φοτο 8

Φοτο 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Φοτο 13

Φοτο 14

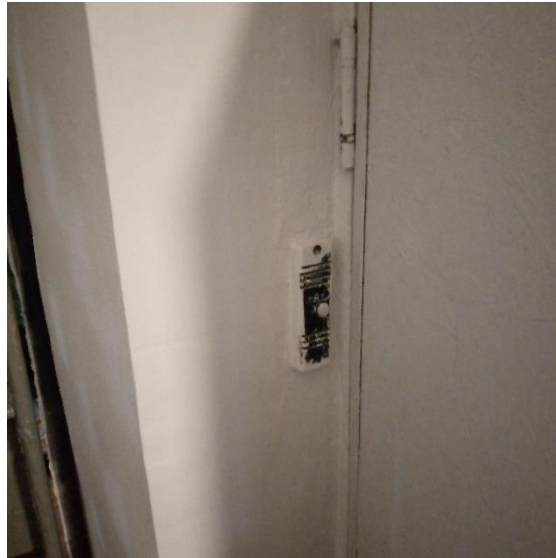
Φοτο 15

Φοτο 16

Φοτο 17

Φοτο 18

Φοτο 19

Φοτο 20

Φοτο 21

